

Bemærkninger til forslaget

Udviklingen har skabt større og større tvivl om fornuften i at fastholde den historiske kompetencefordeling mellem regering og folketing ved afgørelser af vigtigere udenrigspolitiske og militærpolitiske anliggender. Af mangfoldige grunde er opstået øget behov for, at folketinget træffer afgørelsen i mange sager, hvor parlamentskontrollen hidtil i praksis har været svag, indirekte og/eller efterfølgende.

Nærværende forslag fremsættes på baggrund af denne udvikling. Det angår behandlingsprocedurer i de ofte ømtålige sager, som opstår, når internationale militærstyrker ønskes placeret rundt omkring i Jordens brændpunkter.

En afgørelse af, om dansk militær skal udstationeres – i Korea, Cypern, Namibia, Libanon, Sinaiørkenen eller andre steder – trækker uværgetligt en række følgevirkninger med sig. Også ud over det rent udenrigspolitiske og militærpolitiske. Der er ikke blot tale om, at de danske, som indgår i sådanne styrker, kan blive udsat for fare for liv eller helbred, men også om finansielle spørgsmål og om meget andet.

Forslagsstillerne finder det derfor rigtigst, at problemer af den art som hovedregel finder deres afgørelse i folketinget, hvad enten det så sker i form af beslutningsforslag eller lovforslag.

Den aktuelle anledning til nærværende forslag er de drøftelser, der er fremme om efter anmodning fra FN (med organisationens tredjeverdenslande-flertal) at placere danske styrker i Namibia. Folketingets 12 partier har som bekendt meget forskellige opfattelser og nuanceringer af meningerne vedrørende den danske Sydafrikapolitik udformning, men intet hensyn taler for tiden afgørende imod, at disse meninger brydes i fuld offentlighed, og at man giver sig den tid, som den parlamentariske proces nu engang kræver. Det må derfor være oplagt, at regeringen ikke bør tage markante skridt i Sydafrikapolitikken, uden at dette sker overensstemmende med foregående drøftelser og afgørelser i folketinget.

Beslutningsforslaget går imidlertid videre end til dette konkrete tilfælde. Der er efter forslaget tale

om, at det er folketinget, der skal træffe afgørelse, hvad enten opfordring til at lade danske militære styrker indgå i udstationeringer fremkommer fra FN, EF, fra nationalregeringer eller fra anden side.

Som rent hypotetiske eksempler – der anføres for at konkretisere drøftelsen – kan nævnes anmodning om, at danske styrker placeres i Nordirland eller i grænseområderne mellem Grækenland og Tyrkiet. Man kunne tænke sig til, at den britiske eller den græske regering fremkom med anmodninger i så henseende igennem EF-kanaler eller til et dansk regeringsparti, som måtte være søsterparti til et siddende engelsk eller græsk regeringsparti. I sådanne situationer må det være sikret, at folketinget kan give det nødvendige modspil til øget betryggelse af, at væsentlige danske interesser ikke krænkes.

Om de begrænsninger, der omhandles i beslutningsforslagets tekst bemærkes:

1. »i fredstid«

Herved afstås fra fastlæggelse af procedure- og kompetenceregler for det tilfælde, hvor Danmark er i krig. I en sådan situation kan der jo forekomme så mange forskelligartede udviklingsforløb, at det vil være urimeligt på forhånd at fastlægge strenge regler.

Ordene »i fredstid« sigter imidlertid kun på, at Danmark ikke er involveret i en krig. Udtrykket refererer sig således ikke til, hvordan forholdene må betegnes på det sted, hvor udstationering ønskes.

2. »bør«

Vedtages det foreliggende forslag, vil det selv sagt udgøre et meget kraftigt bånd på regeringens muligheder for egenmægtigt at disponere på det omhandlede område, men forslagsstillerne har ikke ment, at udviklingen endnu er så fremskreden, at man har villet bruge stærkere udsagsord end »bør«.

3. »udstationering«